

IZVEŠTAJ O NAPRETKU SPORAZUMA

JUN 2014

ZAJEDNIČKI KOORDINACIONI ODBOR ZA
VLADAVINU PRAVA

Predgovor

Godinu i po dana nakon potpisivanja Sporazuma između Kosova, Kancelarije SPEU/EU i EULEX Kosovo, ovaj Izveštaj o napretku Sporazuma obeležava jedan veoma bitan trenutak: kraj sadašnjeg mandata misije EULEX Kosovo u junu 2014. godine i nedavni sporazum, usvojen u Skupštini Kosova, o produženju prisustva Misije na Kosovu do juna 2016. godine. Nedavni završetak pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, takođe, predstavlja bitnu prekretnicu za Kosovo.

Kosovo je odlukom o mandatu EULEX-a potvrdilo svoju dalju punu podršku misiji, kao i svoju posvećenost jačanju vladavine prava na Kosovu. Tokom narednih nedelja preduzeće se bitni koraci ka tranziciji EULEX-ovog mandata, na primer svim institucijama vladavine prava upravljace kosovski službenici. Dok će ovi događaji biti značajni, ništa se nije promenilo u našoj obavezi: osnivanje održivih, odgovornih, nezavisnih i multietničkih institucija vladavine prava, koje su slobodne od političkog uticaja i poštuju međunarodno priznate standarde i najbolje evropske prakse. To su ciljevi koje ćemo nastojati da zajedno postignemo tokom narednih godina.

Ovaj izveštaj služi kao osnova za naredne dve godine. Tokom poslednjih nekoliko meseci postignuto je nekoliko značajnih ciljeva. Kosovske institucije su ojačane i sposobnije su za rešavanje izazova u oblasti vladavine prava. Podsticanju institucija naročito je pomogao napredak u sprovođenju raznih sporazuma u okviru dijaloga koji pomaže EU. Između ostalog: osnovana je nova Regionalna komanda Policije Kosova Sever, i pojačana je bivšim pripadnicima MUP-a koji su integrisani u kosovski sistem. Prikupljanje prihoda počelo na dva prelaza na severu Kosova i strane su se saglasile o lokacijama stalnih prelaza. Kosovskim vlastima je uručena ukupno 12,391 overena kopija matičnih knjiga, koje će doprineti osnivanju pouzdane matične službe na Kosovu.

Takođe, napominjemo da je daleko od toga da je ovaj posao završen. Neke od naših obaveza tek treba da ispunimo. U okviru Združenog odbora za koordinaciju vladavine prava razmotrili smo napredak i saglasili smo se o nekoliko koraka koje treba preduzeti kako bismo ispunili naše ambicije. Usvojili smo mape puta za unapređenje kapaciteta lokalnih institucija. Oni zaostaju za dogovorenim rokovima uglavnom zbog nedostatka ljudskih i finansijskih resursa. Mi se obavezujemo da ćemo otkloniti ove nedostatke tokom narednih meseci.

Vreme je da kosovske institucije preuzmu veće odgovornosti za teška i osetljiva pitanja vladavine prava, uključujući i političko mešanje u vladavinu prava. Ali one u tome neće biti same. SPEU/Kancelarija EU i EULEX spremni su da im pomognu tokom celog ovog procesa.

EU Specijalni predstavnik na Kosovu /
Šef EU kancelarije na Kosovu
Samuel Žbogar

Šef misije EULEX
na Kosovu
Bernd Borchardt

Zamenik Premijera Kosova/
Ministar Pravde
Hajredin Kuçi

Uvod i istorijat

ZDRUŽENI ODBOR ZA KOORDINACIJU VLADAVINE PRAVA NASTAVLJA DA PREDVODI SPROVOĐENJE SPORAZUMA

Združeni odbor za koordinaciju vladavine prava (ZOKVP), telo kojem zajedno predsedavaju zamenik premijera/ministar pravde Kosova, specijalni predstavnik EU/šef Kancelarije EU na Kosovu i šef Misije EULEX, predstavlja glavni forum za diskusiju o zajedničkim temama u vezi sa vladavinom prava i za nadgledanje sprovođenja Sporazuma potpisanog 9. novembra 2012. godine. Sporazum podržava proces integracije Kosova u EU, uključujući Dijalog o liberalizaciji viznog režima, Dijalog o procesu stabilizacije i pridruživanja i Strukturisani dijalog o vladavini prava.

Kako bi se ZOKVP-u omogućilo da redovno prati napredak, redovno se sastavlja pregled aktivnosti i dostignuća u obliku Mehanizma za praćenje Sporazuma (MPS), koji sadrži konkretne pokazatelje. ZOKVP je na osnovu svojih nalaza mogao da prepozna kašnjenja ili nedostatke u sprovođenju Sporazuma. Kosovske institucije su preko ZOKVP podstaknute da pojačaju svoje napore kako bi obezbedile da se odgovarajuće aktivnosti iz Sporazuma vrate na pravi put.

Period koji ovaj izveštaj pokriva obeležen je delimično usporenom primenom Sporazuma, naročito po pitanju dogovorenih mapa puta, koje ostaju važan preduslov za postepeno povlačenje EULEX-a iz određenih oblasti.

Da bi drugo Žalbeno veće KAI i Posebna komora Vrhovnog suda Kosova (PKVS) za pitanja privatizacije postali u potpunosti funkcionalni, obema institucijama je potreban dodatni kadar. Iako kasni, proces zapošljavanja je u toku i očekuje se da će se okončati u narednim sedmicama. Biće potreban dalji rad, naročito u vezi sa dogovorenim koracima za unapređenje funkcionisanja PKVS, kao što je na primer upošljavanje domaćih sudija i pomoćnog osoblja. Ovo, zajedno sa merama koje su već preduzete, kao na primer usvojena pravila za kategorizaciju i raspodelu predmeta, na kraju će doprineti povećanju efikasnosti u rešavanju predmeta u PKVS.

Jedinica Pritvornog centra u Mitrovici za pratnju zatvorenika i dalje nema dovoljno zaposlenih i opreme. Očekuje se da se brzo prevaziđu kašnjenja u pogledu dodeljivanja adekvatnih resursa (vatrenog oružja i municije), održavanja posebne obuke za podršku u toku pratnje zatvorenika na severu Kosova. PSK, posle sporazuma sa Policijom Kosova, izrazila je svoju spremnost da preuzme zadatke u vezi sa pratnjom na severu. Očekuje se da će se uskoro potpisati Sporazum o razumevanju o podršci pratnje zatvorenika na severu Kosova, čime će se EULEX-u omogućiti da u bliskoj budućnosti povuče svoje preostale izvršne odgovornosti u ovoj oblasti.

Tenzije među Srbima i Albancima sa Kosova više preovlađuju na severu, u regionu Mitrovice, nego u ostalim delovima Kosova. Policija Kosova (PK) je izradila standardne operativne postupke (SOP) i osmislila aktivnosti obuke za izveštavanje o međuetničkim krivičnim delima.

Dok zastrašivanje svedoka ostaje izazov za Kosovo, primetan je napredak u oblasti zaštite svedoka i kosovska Uprava za zaštitu svedoka je na putu da postigne punu operativnu sposobnost. Izrađena su neophodna administrativna uputstva i potpisani su memorandumi o razumevanju sa nadležnim državnim organima, kao i sa nekim partnerskim zemljama. Trenutno se radi na stvaranju neophodnih preduslova kako bi OZS PK počelo da radi na predmetima.

U osetljivoj oblasti ratnih zločina, EULEX i Kosovo počeli su da rade na osnivanju lokalne jedinice za ratne zločine unutar STRK i PK, kao i na sklapanju sporazuma za susednim zemljama i međunarodnim institucijama.

Planovi za poboljšanje učinka Odeljenja za sudsku medicinu formulisani su i usaglašeni, i obuhvataju mere kao što su angažovanje jednog domaćeg sudsko-medicinskog antropologa, revizija nedovršenih izveštaja o sudskoj medicini i uključivanje ekipe za ekshumaciju u organizacioni grafikon OSM. Sve predviđene mere zavise od toga da li će ovo Odeljenje postati nezavisna agencija, a za takvu odluku su neophodne izmene zakona za koje je Vlada Kosova izrazila spremnost.

Uopšte govoreći odgovarajuće institucije vladavine prava su nastojale da obezbede neophodne finansijske i ljudske resurse, kako bi ispunile postavljene ciljeve i vremenske rokove dogovorene u mapama puta. Na sastancima ZOKVP-a diskutovano je o ovome i uzeta je u obzir posvećenost Vlade Kosova tome da dodeli potrebne resurse odgovarajućim institucijama.

ZOKVP je takođe, usvojio matricu merila za borbu protiv korupcije, kako bi mogao da prati napredak u sprovođenju postojeće politike borbe protiv korupcije. Osnovao je zajedničku radnu grupu koja će u matricu unositi konkretne podatke i redovno je ažurirati. ZOKVP će nastaviti da redovno razmatra napredak u ovoj važnoj oblasti.

1. POLICIJA & CARINA

Na osnovu diskusija u okviru Strukturisanog dijaloga o vladavini prava, koji je održan u januaru 2014. godine, ZOKVP je počeo da diskutuje o tome kako se baviti percipiranim izazovima političkog mešanja u oblasti vladavine prava. To obuhvata bavljenje neprikladnim izjavama u vezi sa tekućim sudskim postupcima, koje dovode u pitanje nezavisnost sudstva, kao i zakonodavne nedostatke, nedovoljnu zaštitu institucija vladavine prava od eventualnih mešanja i nedostatak ljudskih i drugih resursa. ZOKVP namerava da se ubrzo dogovori o nizu mera koje treba preduzeti kako bi se rešilo ovo pitanje. Inicijative poput ovih, zajedno sa dogovorenim mapama puta i ostalim prioritetima u oblasti vladavine prava, a koji su prepoznati u kontekstu procesa približavanja EU, uključujući Strukturisani dijalog o vladavini prava, viznu liberalizaciju i procene iz Izveštaja o napretku, predstavljaju temelj rada ZOKVP u predstojeće dve godine.

***

Na osnovu nalaza iz Mehanizma za praćenje Sporazuma, u ovom izveštaju se po drugi put govori o radu ZOKVP-a, i ističu se dostignuća koja su postignuta kroz koordinisane napore kosovskih institucija i porodice EU tokom ovog perioda izveštavanja (od septembra 2013. do aprila 2014. godine). Cilj ovog izveštaja je da doprinese opštoj transparentnosti i odgovornosti u procesu sprovođenja Sporazuma, informišući javnost o tome šta je do sada urađeno i šta još treba da se uradi.

Sporazumom su predviđene 24 akcije, a za svaku od njih su opisane aktivnosti i obim saradnje između Kosova i EULEX-a na Kosovu. Naredni odeljak sadrži pregled trenutnog stanja u pogledu sprovođenja Sporazuma.

Ovaj izveštaj nema za cilj da predstavi puni pregled pomoći koju EU pruža Kosovu. EU koristi niz različitih sredstava kojima podržava put Kosova ka EU, uključujući, sve više, pomoć institucijama vladavine prava preko Instrumenta predpristupne pomoći (IPP), kao i kroz različite projekte zbližavanja i TAIEX projekte. Kombinacija takve raznovrsnosti u pomoći koju pruža EU osmišljena je tako da uveća izgleda Kosova da će zadovoljiti uslove iz Strukturisanog dijaloga o vladavini prava, Dijaloga o liberalizaciji viznog režima i Dijaloga o procesu stabilizacije i pridruživanja. Sporazum ima za cilj da konsoliduje te uslove u skup izvodljivih zadataka i mapa puta koji na tehničkom nivou može da proprati ZOKVP.

Ovaj izveštaj, koji je usredsređen na sprovođenje Sporazuma, treba tumačiti uz ostale dokumente kojima se meri napredak kosovskih institucija vladavine prava na njihovom putu da postanu nezavisne, multietničke institucije vladavine prava, koje su slobodne od političkih uticaja, i koje poštuju ljudska prava i pridržavaju se međunarodno priznatih standarda i najboljih evropskih praksi. Više detalja u vezi sa sprovođenjem akcija iz Sporazuma predstavljeno je u Mehanizmu za praćenje Sporazuma, koji se redovno ažurira i može pronaći na EULEX-ovoj internet stranici.

Ciljevi

- Da se razvije funkcionalna Jedinica Policije Kosova za specijalne operacije (JSO), sa fokusom na odgovornost, pitanja bezbednosti etničkih manjina i efektivnu saradnju među interesnim stranama;
- Da se obezbedi sprovođenje mera za razvoj institucija za Policijski inspektorat Kosova (PIK), kao i potpuna usklađenost PK sa preporukama PIK-a;
- Da se dalje sprovede Strateški plan PK za sisteme informacionih i komunikacionih tehnologija (STSIKT);
- Da se unapredi administrativni stub PK;
- Da se ojačaju kapaciteti PK u policijskom radu u zajednici;
- Da se pomogne višem rukovodstvu PK kako bi bilo sposobno da radi na predmetima međuetničkih krivičnih dela;
- Da se poboljša međuinstitucionalna saradnja između PK i Državnog tužilaštva;

- Da se uspostavi sistem za zaštitu svedoka (SZS) za Kosovo u okviru Uprave za zaštitu svedoka (UZS);
- Da se podstiče partnerstvo između PK i Jedinice za finansijsku istragu (JFI) u svrhu efektivne borbe protiv finansijskog kriminala;
- Da se poboljšaju sposobnosti Carine Kosova i Granične policije Kosova za upravljanje granicom.

Aktivnosti i rezultati

Jedinica za specijalne operacije Policije Kosova:

Proces centralizacije Jedinice Policije Kosova za specijalne operacije (JSO) doveo je do raspoređivanja snaga JSO u Prištini i Južnoj Mitrovici. Ovaj proces je omogućio postizanje jednog od sporazumom predviđenih ciljeva, koji se sastoji od pune integracije pripadnika JSO u Mitrovici iz svih zajednica u centralizovani operativni sistem JSO PK. Dalje, interventne jedinice (IJ), kao jedinice između redovne policije i JSO, imaju zadatak da rade na operacijama srednjeg rizika i spadaju pod odgovornost regionalnih direktora, u skladu sa opštom decentralizacijom PK. Ove jedinice mogu da vrše nekoliko vrsti zadataka kao što su operacije patroliranja u problematičnim naseljima, hapšenja/privođenja opasnih kriminalaca i kontrola mase i nemira (KMN). U planu je da nakon okončanja procesa zapošljavanja broj pripadnika IJ u svih sedam regiona Kosova bude sledeći: Priština 30, Peć 23, Gnjilane 15, Uroševac 15, Prizren 23, Južna Mitrovica 15 i Severna Mitrovica 40 operativaca.

Jedinica PK za zaštitu dobara verske i kulturne baštine (JZDVKB) trenutno ima dovoljan broj pripadnika, koje je etnički raznoliko i izvršava svoje zadatke prema planu. Ona se sastoji od 204 policajaca (Albanci 72%, - Srbi 16% - Bošnjaci 7% - Turci 4% i 1% ostali). Trenutna rodna ravnoteža obuhvata 6% žena policajaca i 94% muškaraca policajaca. JZDVKB PK stara se o bezbednosti 194 dobara verske i kulturne baštine, među kojima su 24 pravoslavne crkve, koje su pod statičkom zaštitom 24/7, uključujući Pečku patrijaršiju koja je septembra 2013. godine predata na zaštitu JZDVKB PK. KFOR je i dalje nastavio svoje statičko prisustvo u manastiru Dečani.

Polijski inspektorat Kosova:

Da bi Policijski inspektorat Kosova mogao da postigne evropske standarde i razvije fleksibilnu strukturu, kako bi bolje odgovorio na dolazeće potrebe, u PIK-u je uvedeno nekoliko unutrašnjih promena, kao što su: Administrativno uputstvo (AU) o unutrašnjoj organizaciji i strukturiranju sada je usvojeno; PIK sada sprovodi odredbe AU. Direktori su imenovani i izbrano je 10 od 14 načelnika odseka kroz odgovarajući postupak izbora. Međutim, nije bilo moguće izabrati sve neophodne načelnike odseka zbog nedostatka zaposlenih koji ispunjavaju kriterijume za ovo radno mesto. Ustanovljen je i sistem za ocenu učinka, ali će morati da bude revidiran u skladu sa novom strukturom PIK-a. AU koja nedostaju u procesu su revidiranja. SOP za PIK, uključujući sve zadatke i odgovornosti Odeljenja, trenutno su u procesu izrade. PIK ne poseduje AU za žalbeni postupak, jer ono nije predviđeno Zakonom o PIK-u. Ovo pitanje će se rešiti SOP o PIK-u koji su trenutno u procesu izrade.

Sve preporuke u vezi sa krivičnim istragama su usvojene; svi policajci koji su pod istragom suspendovani su na zahtev.

Tokom ovog perioda izveštavanja nije izvršena nijedna inspekcija; godišnji plan inspekcija za 2014. godinu je završen i inspekcije će ubrzo otpočeti. Trenutno su pod razmatranjem planovi za otvaranje predstavništva PIK-a u severnom delu Kosova.

Strateški plan PK za sisteme informativnih i komunikacionih tehnologija (SPSIKT):

Razne komponente SPSIKT-a, kojima se uređuje čuvanje podataka o ljudskim resursima, finansijama i logistici trenutno su u raznim fazama sprovođenja; međutim, predviđeno je da se u potpunosti sprovedu do juna 2014. godine.

Administrativni stub PK:

Glavni fokus saradnje između PK i EULEX-a – kroz nadgledanje procesa javnih poziva – u cilju unapređenja administrativnih procedura PK bio je da se obezbedi da rashodi, nabavka i upravljanje voznom parkom budu u skladu sa primenljivim pravnim okvirom. Na primer, provereni su proceduralni detalji, kao što su odgovarajući sastav komisija i adekvatno upravljanje dokumentacijom. Ustanovljeno je da je većina ovih postupaka bila u skladu sa zakonom, dok se o ostalim još uvek diskutuje.

Odbor za reviziju nabavki (ORN), koji od avgusta 2013. godine nije funkcionalan zbog isteka mandata njegovih članova, prouzrokovao je velika kašnjenja u postupcima nabavki. Novi članovi ORN imenovani su u martu 2014. godine, tako da je Odbor tek počeo da ponovo funkcioniše. Kao rezultat dužeg nefunkcionisanja ORN, nekoliko tendera je otkazano zbog isteklih rokova. Ovo može uticati na potrošnju budžeta PK i operativnost PK.

Policijski rad u zajednici:

Opštinski saveti za bezbednost u zajednici (OSBZ), konsultativna tela predviđena administrativnim uputstvima koje su doneli Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo lokalne uprave, zasedali su 284 puta tokom 2013. godine. PK je učestvovala na 95% tih sastanaka. Nakon lokalnih izbora održanih krajem 2013. godine, koji su doneli promene u sastavu skupština opština i kabineta predsednika opština, aktivnosti OSBZ su ponovo počele u 34 opštine (izuzev Severne Mitrovice, Leposavića, Zubinog Potoka i Zvečana) s ciljem da se podstaknu opštinski službenici, PK, i civilno društvo da rade zajedno na pitanjima lokalne bezbednosti, kako bi povećali nivo bezbednosti i sigurnosti u zajednicama.

Međuetnička krivična dela:

Međuetnička krivična dela jedno su od najosetljivijih pitanja na Kosovu nakon sukoba. Kako su pouzdani podaci i strategija proaktivne komunikacije bitni, naročito za smanjivanje straha i ublažavanje tenzija, Sporazum ima za cilj da se izrade mehanizmi i uredbe koje će se baviti međuetničkim krivičnim delima tako što će se obezbediti sakupljanje pouzdane statistike. Standardni operativni postupci (SOP) PK i aktivnosti obuke za izveštavanje o međuetničkim krivičnim delima trenutno su u fazi izrade. Izvršiće se ocena i usklađivanje definicija koje su trenutno u upotrebi kako bi se obezbedilo dosledno korišćenje terminologije u statističke svrhe. Policija Kosova koristi analizu blic izveštaja i mesečnih statističkih izveštaja za pripremu uzoraka i statističkih informacija o međuetničkim slučajevima. ZOKVP nastavlja da radi na ovom pitanju.

Saradnja između PK i JT:

Nekoliko radionica o saradnji između Policije Kosova i Javnog tužilaštva (JT) održano je u aprilu 2014. godine, u sklopu projekta zbližavanja pod nazivom „Jačanje kapaciteta krivične istrage organizovanog kriminala i korupcije“. Radionice na kojima su učestvovali PK, tužilaštvo, PIK, stručnjaci projekta zbližavanja i stručnjaci EULEX-a, imale su za cilj da učesnike upoznaju sa aktuelnim ulogama Policije Kosova i tužilaštva u krivičnim istragama i sa modalitetima saradnje. Izvršena je i procena oblasti u kojima su neophodna poboljšanja. Pregledane su postojeće procedure i rukovodeće strukture koje pružaju okvir za saradnju između PK i JT, i zaključeno je da je neophodno održavati mesečne sastanke rukovodstva na regionalnim i državnim nivoima. Donet je zajednički zaključak da je potrebno odrediti tužioce za određene predmete i omogućiti im da se povežu sa odgovarajućim jedinicama policije u najranijim fazama istrage, a naročito u oblasti organizovanog kriminala i korupcije. Jedna od predloženih mera bila je zajednička obuka za PK i određene strukture tužilaštva. Radionice su učesnicima pružile mogućnost za neformalne razgovore, koji će im olakšati saradnju.

Iako se saradnja u vezi sa određenim temama može oceniti kao dobra ili zadovoljavajuća, još uvek postoji dalja potreba za sprovođenjem sistematizovane i praktične saradnje između tužilaštva i Kosovske policije - i to na svim nivoima. To se posebno odnosi na potrebu za specijalizovanim tužiocima u određenim oblastima organizovanog kriminala, transnacionalnog kriminala i korupcije. Policijski rad zasnovan na obaveštajnim podacima (PROP), uključujući proaktivne istražne timove (operativne grupe sastavljene od pripadnika iz više agencija) i sastanci za dodelu radnih zadataka i koordinaciju uz aktivno učešće tužilaca predstavljaju dalji način za pružanje podrške pojačanoj saradnji.

Sistem za zaštitu svedoka:

Projekat koji finansira EU „Zaštita svedoka i borba protiv teških krivičnih dela i terorizma II“ (WINPRO II) ostvaruje napredak sa neznatno pomerenim vremenskim rokovima. EULEX, WINPRO i PK nalaze se u završnoj fazi kompletiranja revizije organizacione strukture Uprave Policije Kosova za zaštitu svedoka (UPKZS), opisa radnih zadataka UPKZS, podzakonskih akata, kao i relevantnih Standardnih operativnih postupaka (SOP). Administrativna uputstva već su odobrena od strane MUP-a. Neki od revidiranih SOP nalaze se u fazi obrade od strane Generalnog direktora Kosovske policije. Završena je uredba o Odboru za zaštitu svedoka i članovi odbora su već imenovani. Potpisani su MoR između PK i relevantnih državnih organa. Policija Kosova je do sada zaposlila 13 obučanih pripadnika u Upravi za zaštitu svedoka (UZS). Oni su obučavani u nekim balkanskim i evropskim državama. Uprava

Policije Kosova je raspodelila vozila za UZS, a očekuje se da će dodatna vozila dati WINPRO. Zaključeni su opšti sporazumi o saradnji i zaštiti svedoka sa nekoliko evropskih zemalja. Iako je direktor Uprave za zaštitu svedoka izjavio da je ta jedinica već 1. marta 2014. godine bila spremna da preuzme svedoke, UPKZS će i nadalje biti potrebna rukovodstvena i tehnička podrška EULEX-a i WINPRO II tokom predviđenog perioda tranzicije.

Partnerstvo između PK i FOJ:

Zabeležen je značajni napredak u pravcu postizanja očekivanih rezultata. Memorandum o razumevanju (MoR) o razmeni elektronskih podataka koji je u februaru 2013. godine potpisan između Kosovske policije i Finansijsko-obaveštajne jedinice (FOJ) u potpunosti primenjuju obe strane. Do danas je FOJ Kosova potpisala devet MoR-a sa zemljama partnerima i nalazi se u pregovorima sa dodatnim partnerima u saradnji. Tokom aprila 2014. godine tri države članice Egmont Grupe koje pružaju podršku sprovele su procenu u FOJ Kosova. Tim za procenu je bio impresioniran Odeljenjem za finansijsko-istražnu analizu i njegovim radom na borbi protiv pranja novca /finansiranja terorizma (BPPN/FT). Poseta je dovela do zaključaka da FOJ Kosova ispunjava uslove postavljene u standardima Egmont Grupe i tim za procenu je preporučio da FOJ Kosova bude primljena u Egmont Grupu. Naredak je postignut i na polju upošljavanja kadrova FOJ neophodnih za zadovoljavanje svih operativnih potreba. Trenutno je zaposleno 17 pripadnika od predviđenih 20. Da bi se postigla puna jačina prihvaćen je predlog direktora FOJ upućen Ministru ekonomije i finansija da se zaposli još 3 anličara.

Za zaposlene u FOJ održana su dva kursa obuke u vezi sa: pravilnom upotrebom novih SOP u vezi sa nadzorom poštovanja propisa (14/01/2014) kao i radi efikasnih inspekcija poštovanja propisa. Održana su još dva kursa obuke u vezi sa SOP za nadzor poštovanja propisa; tri u vezi sa sistemom goAML (elektronska aplikacija za analize FOJ); jedan kurs o izmenjenom i dopunjenom Zakoniku o krivičnom postupku Kosova; jedan u vezi sa kosovskim zakonodavstvom koje se odnosi na Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju; kao i jedan seminar o zapleni imovine pod naslovom „Prati trag novca“. Bez obzira na značaj adekvatne obuke za službenike FOJ, rukovodstvo jedinice je i dalje svesno rizika od odlaska specijalizovanog kadra na bolje plaćene poslove – na primer u sektoru bankarstva.

Finansijska obaveštajna jedinica Kosova izmenila je i dopunila svoje SOP i interne propise u skladu sa preporukama Operativne grupe za delovanje u oblasti finansija (FATF).

Carina Kosova i Granična policija Kosova:

Strateškim planom Carine Kosova (CK) za 2013-15, koji predstavlja centralni dokument sveobuhvatne strategije rada CK, bilo je predviđeno i uspostavljanje sistema za ocenu rada. Svrha tog sistema je da regionalnim direktorima CK pomogne u upravljanju njihovim ispostavama i pripadnicima na jedan efikasniji način. Trenutno svi regionalni direktori CK imaju uspostavljene profile upravljanja koji im pomažu da organizuju svoj rad i vrše provere zaposlenih, a samo još nekolicina preostalih treba da bude završena u bliskoj budućnosti. Regionalni direktori dobijaju podršku u povezivanju upotrebe profila upravljanja ispostavama sa novom inicijativom za stvaranje razvojnih planova Regionalne uprave.

Jedinica CK za reviziju provere poštanskih pošiljki (JRPPP) izradila je plan rada/revizije za 2014. godinu – kao dela Sveobuhvatne poslovne strategije CK, a koja predviđa 12 ciljeva¹. Predviđeno je da će biti više zajedničkog rada sa Poreskom upravom Kosova (PUK), kao i bolja saradnja sa drugim sektorima K, Policijom Kosova (PK), Kosovskom agencijom za medicinske proizvode, ekonomskim i finansijskim institucijama. Potpuni raspored istražnih službenika PUK u sektor CK za sprovođenje zakona povećaće mogućnosti za zajedničke operacije. Međutim, za izgradnju kapaciteta za reviziju povere poštanskih pošiljki (JPPP) neophodna su dalja poboljšanja, pa je stoga predviđeno da predstojeći projekat zbližavanja sprovede niz obuka.

Sektor za prava intelektualne i industrijske svojine (PIIS) izdao je svoj godišnji izveštaj za 2013. godinu u kojem su istaknuta dostignuća, ali i problemi i izazovi sa kojima treba da se suoči u 2014. godini (i nakon toga). Jedna od glavnih inicijativa je da se podigne javna svest – kao i da se obavesti javnost o pretnji po zdravlje i bezbednost koju predstavljaju falsifikovani proizvodi i proizvodi čiji je kvalitet ispod standarda. Stalno se ažuriraju profili rizika po carinski sistem i službenici CK mogu da dobiju spisak registrovanih nosilaca prava. Cifre koje daje sektor CK za PIIS pokazuju jasni napredak od kada je sektor uspostavljen 2010. godine. Međutim, s obzirom da je 200 službenika CK prošlo obuku i prezentacije od strane brojnih nosilaca prava, broj uputa PIIS upućenih glavnom štabu trebao bi da bude mnogo veći. Jedinica za PIIS, koja se sastoji od tri službenika redukovana je na dva službenika, zbog uvođenja automatizovanih carinskih procedura i novih alata informacione tehnologije.

Nacionalni odbor za integrisano upravljanje granicom (IUG) završio je izradu nacrtu razvojnog plana za Nacionalni centar za upravljanje granicom (NCUG) za 2014-2019. Radi daljeg razvoja plana za NCUG, CK je ponovo pokrenula svoju direktnu liniju za prijavljivanje krijumčarenja/korupcije ili bilo koje druge ilegalne delatnosti, a koja je direktno povezana sa NCUG. Od tada je centar primio 67 poziva samo u aprilu 2014. godine, dok je tokom cele 2013. godine primio samo 80 poziva. Slično tome, sklopljen je sporazum između NCUG i MAP koji

1. Među tih 12 ciljeva glavno težište je na sledećem: ocenjivanje, tekstilna roba, elektronska roba, delovi za vozila, farmaceutske proizvodi i šira kampanja približavanja carine poslovnim subjektima.

NCUG omogućuje direktan pristup kamerama obezbeđenja na aerodromu čime se povećava kapacitet centra za nadgledanje, a kao rezultat toga i bezbednost i sloboda kretanja građana.

Proces demarkacije granice sa Crnom Gorom, kojim je takođe predviđeno uspostavljanje zajedničkih graničnih prelaza (GP), pri kraju je i demarkirano je 88% granice. Demarkacija preostalih 9 km granice koja je bila predviđena da bude završena krajem aprila 2014. godine odložena je zbog neslaganja u vezi sa geografskom dokumentacijom. Vlasti Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije (BJRM) složili su se da na graničnom prelazu između Kosova i BJRM bude otvorena kancelarija za razmenu informacija.

Granična policija Kosova (GPK) počela je sa sprovođenjem Administrativnog uputstva o primeni kaznenih odredaba Zakona o stranim državljanima. Na Međunarodnom aerodromu Priština (MAP) GPK je izrekla oko 20 kazni (svaka od 3.000 do 6.000 evra) raznim avioprevoznicima zbog primanja putnika bez važećih biometrijskih putnih isprava, kao što je utvrđeno Zakonom o strancima. Putnicima bez biometrijskih putnih isprava odbija se ulazak na Kosovo i oni se šalju nazad ka aerodromu sa kojeg su poleteli.

Istrage CK i PUK uspešno su spojene i sprovode se pod autoritetom CK. Ove dve organizacije razmenjuju informacije i iskustva u zajedničkim predmetima. Što se tiče proaktivnog pristupa, vredno napomenuti da su od početka 2014. godine CK i PUK promenile pristup prema prioritetnim predmetima, omogućavajući da istrage budu proaktivne umesto aktivne. Očekuje se da napredak u ovome bude vidljiv tokom druge polovine godine, uglavnom zbog podizanja optužnica protiv osumnjičenih i zaplene/oduzimanja nezakonito stečene imovine.

Uprkos tim izazovima, postoje brojni otkriveni slučajevi na raznim graničnim prelazima, uključujući MAP, sa posebnim povećanjem zabeleženim u broju slučajeva otkrivenih narkotika. Sve u svemu, službenici CK teže da se više koncentrišu na predstojeće operacije, što može da dovede do smanjenog broja inspekcija izlaznog saobraćaja.

Rad na preostalim žalbama na porez i carinske dažbine unutar nezavisnog revizornog odbora (NRO) napreduje dobro. Taj odbor radi u okviru svojih nadležnosti na obradi preostalih predmeta. Do kraja marta 2014. godine broj preostalih žalbi smanjen je sa 943 (1. januar 2014. godine) na 664 – a do kraja maja 2014. godine ta brojka je smanjena na 435 preostalih predmeta.

Izdavanje viza na graničnim prelazima nije u skladu sa viznim režimom za strance i preporukama iz Mape puta za viznu liberalizaciju (MPVL). Novi kosovski Zakon o stranim državljanima, koji je izmenjen i donjen kako bi bio usklađen sa komunitarnim pravom, predviđa da ulazna viza može da bude izdata na nekim graničnim prelazima u izuzetnim slučajevima ako postoje nepredviđeni i prevashodni razlozi za ulazak, veliki nacionalni interesi i humanitarni razlozi. Međutim, većina prijavljenih slučajeva ne može se podvesti pod izuzetne razloge koji opravdavaju izdavanje viza na graničnim prelazima. Postoji stalan nedostatak jasnih pravila i policijskih SOP, što utiče na svakodnevni učinak policajaca GPK koji se bave tim pitanjima. Službenicima koji rade na graničnim prelazima daju se kontradiktorne informacije i ne postoji bilo kakva koordinacija sa raznim institucijama (MUP i Ministarstvo spoljnih poslova [MSP]) ili interno sa strukturom GPK.

2. PRAVOSUĐE

Ciljevi

- Jačanje Popravne službe Kosova (PSK);
- Jačanje kapaciteta Sudskog saveta Kosova (SSK) i Tužilačkog saveta Kosova (TSK);
- Okončanje mandata Kosovske agencije za imovinu (KAI);
- Poboljšanje učinka Posebne komore Vrhovnog suda (PKVS);
- Pružanje podrške u rešavanju građanskih imovinskih parnica;
- Proširenje međunarodne pravne saradnje (MPS).

Aktivnosti i rezultati

Popravna služba Kosova:

Nakon postavljanja temelja za sposobnost Popravne službe Kosova (PSK) da sprovodi sopstvenu inspekciju putem primene programa međunarodnih standarda za reviziju (ISAP), PSK je postigla napredak sa faze planiranja ka fazi sprovođenja tokom koje je sprovela samoreviziju svih ustanova.

Interna inspekcija (II) Ministarstva pravde (MP) završila je operacije revizije u svim popravnim ustanovama kako bi razmotrila ispunjenost preporuka koje su bile date tokom revizija sprovedenih u periodu 2011-2013. Utvrđeno je da su naproblematičnije oblasti standardizacija procedura i obrazaca, čije se okončanje očekuje uskoro, dok je neophodno dodatno se pozabaviti drugim pitanjima kao što su mere predostrožnosti, transfer zatvorenika i odobravanje redovnih i vanrednih odsustvovanja zatvorenicima. Prema nalazu II, rešavanje većeg dela tih nedostataka zavisi većim delom od volje i sposobnosti GŠ PSK, a ne toliko od pojedinačnih popravnih ustanova i njihovih dotičnih direktora/službenika.

Interna inspekcija (II) Ministarstva pravde (MP) završila je operacije revizije u svim popravnim ustanovama kako bi razmotrila ispunjenost preporuka koje su bile date tokom revizija sprovedenih u periodu 2011-2013. Utvrđeno

no je da su naproblematičnije oblasti standardizacija procedura i obrazaca, čije se okončanje očekuje uskoro, dok je neophodno dodatno se pozabaviti drugim pitanjima kao što su mere predostrožnosti, transfer zatvorenika i odobravanje redovnih i vanrednih odsustvovanja zatvorenicima. Prema nalazu II, rešavanje većeg dela tih nedostataka zavisi većim delom od volje i sposobnosti GŠ PSK, a ne toliko od pojedinačnih popravnih ustanova i njihovih dotičnih direktora/službenika.

Interna inspekcija je preko MP predstavila PSK svoje preporuke koje su zasnovane na njenim nalazima o tome kako u budućnosti treba obezbediti da zahtevi za pomilovanjem budu popunjavani u skladu sa zakonom. Štaviše, II je pokrenula preliminarnu inspekciju službenika PSK tokom koje je otkrila da su brojni zaposleni suviše dugo vremena bili na funkcijama vršioaca dužnosti neke funkcije. Štaviše, II je takođe, preporučila razmatranje i inspekciju disciplinskih mehanizama za zatvorenike i službenike PSK na nivou glavnog štaba. Stupanjem na snagu Zakona o izvršenju krivičnih kazni (ZIKK), disciplinske komisije za pripadnike PSK počele su da funkcionišu kako je predviđeno članom 230. ZIKK.

Interna inspekcija je izradila svoj nacrt plana rada za 2014. godinu, a u kojem je glavno težište dato negativnim nalazima iz Izveštaja EK o napretku za 2013. godinu (korupcija, nepotizam, krijumčarenje, diskriminacija, proširene privilegije nekih zatvorenika, kategorizacija zatvorenika i efikasnost žalbenog mehanizma za zatvorenike), i taj plan sprovodi na osnovu njih. Štaviše, specifičnim inspektorima dodeljeni su posebni i jasni zadaci koji proističu iz Izveštaja EK o napretku. Od izrade plana II je izvršila ukupno 18 inspekcija. Iako je II preuzela neke pripremne mere, ona trenutno čeka na odgovor rukovodstva PSK radi stvaranja zajedničke strategije za borbu protiv tih neželjenih pojava. Slično tome, ministar pravde je obrazovao radno telo kao i stručnu grupu koji rade na nalazima i preprekama kako bi se izbegli mogući propusti. Ova stvar ostaje prioritarna tema za PSK.

Tekuća oblast zabrinutosti je očigledan nedostatak kontrole od strane PSK na svim nivoima što se tiče jednog malog broja visoko profilisanih, politički aktivnih zatvorenika i pritvorenika, od kojih se mnogi suočavaju sa krivičnim gonjenjem zbog incidenata koji su se dogodili tokom sukoba iz 1998-1999. godine, a posebno što se tiče stalnih premeštaja iz pritvora na produženi boravak u Univerzitetskom kliničnom centru Kosova (UKCK) u Prištini – iako se sva kretanja radi hospitalizacije osuđenika vrše na preporuku doktora i uz obaveštavanje pritvorenika te odobrenja sudije nadležnog za dati slučaj.

Sistem bezbednosnog obaveštavanja (SBO) uveden je u svim korektivnim i pritvornim ustanovama. Uspostavljen je program praćenja bezbednosti u vezi sa primenom najboljih praksi u oblasti bezbednosti. Taj program koristi spisak provere za preko 30 bezbednosnih pokazatelja za praćenje u popravnim i pritvornim ustanovama. Na osnovu revizija koje su sprovedene u brojnim popravnim i pritvornim ustanovama zabeležena je stopa pridržavanja od 80%. Međutim, neophodno je da se dosadašnji rad upotpuni dodatnom obukom za osoblje. Štaviše, PSK je pripremila godišnji plan obuke čija se primena predviđa za narednu godinu. Intenzivna podrška pružana je PSK kako bi pustili u rad novi zatvor visoke bezbednosti (ZVB) u Podujevu. Ta ustanova, koja je delimično finansirana od strane EU, pružiće PSK mogućnost za smeštaj zatvorenika u modernoj i bezbednoj zatvorskoj ustanovi koja ispunjava tražene „Najbolje evropske prakse“ u toj oblasti reda i zakona. Puštanje u rad ZVB bi takođe ublažilo probleme u vezi sa visoko-rizičnim i visoko-profilisanim zatvorenicima koji se trenutno nalaze u drugim zatvorskim ustanovama.

Nabavka za PSK i dalje predstavlja izvor zabrinutosti. Nezadovoljavajuće prakse u pogledu nabavke utiču na svakodnevni rad PSK. Mnoge važne procedure nabavke bile su neuspešne po nekoliko puta (npr. sigurne sobe u prištinskoj bolnici, vozila za pratnju, održavanje vozila). Treba hitno pronaći jedno odgovarajuće i održivo rešenje kako bi se izbegla situacija u kojoj su ugroženi sposobnost rada, bezbednost i sigurnost.

Sudski savet Kosova i Tužilački savet Kosova:

Radi potpunog sprovođenja odredaba Zakona o sudovima i Sudskom savetu Kosova (SSK), SSK mora da usvoji više od 40 uredbi i uputstava. Do sada je SSK usvojio i sproveo 13 uredbi. Potrebno je izraditi i usvojiti još 12 uredbi. Tužilački savet Kosova (TSK) mora da ima uspostavljeno oko 50 pravnih instrumenata (uredbe i uputstva) kako bi u potpunosti mogao da prati sprovođenje odredaba Zakona o SSK i Zakona o državnom tužiocu. Do sada je TSK usvojio i objavio 40 instrumenata. Tužilački savet Kosova sada svoje težište prebacuje na uredbe koje su od presudnog značaja za sprovođenje reforme sistema krivičnog pravosuđa. Odbor SSK za ocenjivanje učinka sudija je na osnovu „Uredbe o ocenjivanju učinka sudija“ predložio 75 sudija za stalni reizbor. Samo jedan sudija nije bio imenovan jer nije poštovao sudske odluke koje su izdate protiv njega čime je naneo štetu reputaciji kosovskog pravosuđa. Na osnovu „Uredbe o ocenjivanju učinka tužilaca“ koja je objavljena oktobra 2013. godine, odbor TSK za proces ocenjivanja učinka rada tužilaca je u januaru 2014. godine odlučio da prvo sprovede ocenu rada 22 tužioca tokom njihovog prvog mandata, a zatim i da izvrši ocenu učinka u radu 35 tužilaca tokom njihovog stalnog mandata. Jedinica za ocenu učinka tužilaca (JPUT) pruža pomoć u pogledu neophodne dokumentacije kako bi odbor TSK mogao da vrši svoj rad koji se za sada odvija prema planu.

SSK je u procesu okončanja postupka zapošljavanja sudija Vrhovnog suda (2 mesta – interno), Apelacionog suda (8 mesta – interno), u skladu sa svojom Uredbom o unapređenju sudija, a koju je usvojio 07.04.2014. god.

Pored toga, SSK je objavio konkurs za slobodna radna mesta u Posebnoj komori, KAI i u osnovnim sudovima. Vredi pomenuti da je SSK izmenio i dopunio Uredbu o izboru sudija kako bi se obezbedila objektivnost i transparentnost u postupku, kao i poštovanje standarda EU.

Proces zapošljavanja 22 nova tužioca, koji je objavljen 2013. godine, nalazi se u fazi obavljanja razgovora sa kandidatima. U toku je ispitivanje 60 kandidata nakon polaganja pisanog testa koje je održano 31. marta. Bilo je 23 kandidatkinja, ali nijedna nije bila iz redova manjinskih zajednica. Zastupljenost manjinskih zajednica predstavlja značajan problem u sistemu tužilaštava u poređenju sa drugim institucijama, pošto je udeo tužilaca (i pomoćnog osoblja) iz manjinskih zajednica niži od proseka. Predviđeno je da proces zapošljavanja bude završen pre septembra 2014. godine.

Dana 21. marta 2014. godine, TSK je odobrio „Uredbu o kriterijumima i procedurama za izbor i predlaganje za naimenovanje glavnog državnog tužioca“ i počelo je sa procesom selekcije glavnog državnog tužioca. Kao što je utvrđeno uredbom, osam kandidata je ispunilo kriterijume i predalo svoje obrasce samoocenjivanja i konceptna dokumenta i obavljeni su razgovori sa njima.

SSK je usvojilo Nacionalnu strategiju za smanjenje broja zaostalih predmeta. Ta strategija daje opšti okvir i omogućava osnovnim sudovima da razviju svoje individualne akcione planove za rešavanje pitanja upravljanja predmetima uzimajući u obzir specifičnosti svakog suda. SSK još uvek mora da razvije jednostavne pokazatelje učinka kako bi merio napredak Osnovnih sudova. Ti pokazatelji treba da budu objedinjeni u jedinstvenom sistemu izveštavanja koji će omogućiti SSK da prikuplja i analizira informacije dobijene od osnovnih sudova.

SSK je u aprilu 2014. godine odobrio Strateški plan za pravosuđe za period 2014 – 2019. godine koji se sastoji od pet strateških stubova: 1) Izgradnja poverenja i vere u pravosudni sistem; 2) Jačanje deljenja pravde; 3) Proširavanje pristupa pravdi i usluga javnosti; 4) Unapređivanje poverenja, profesionalizma i ljubaznosti; i 5) Poboljšavanje sudskih zgrada i tehnologije. Strateški plan dalje utvrđuje akcione planove koji obezbeđuju postizanje svakog od ciljeva. Predviđeno je da plan bude svakodnevni upravni alat za SSK i plan puta koji će voditi kosovsko pravosuđe tokom narednih pet godina. Iako je usvajanje tog plana važno dostignuće, sada treba uložiti značajne napore na praktičnom sprovođenju i postizanju strateških ciljeva.

Okončanje mandata u vezi sa Kosovskom agencijom za imovinu:

Kosovska agencija za imovinu (KAI) i žalbeno veće Vrhovnog suda Kosova za Kosovsku agenciju za imovinu (KAI), u čiji sastav ulazi kadar sa Kosova i kadar EULEX-a, nastavile su sa rešavanjem preostalih sporova u vezi sa privatnom nepokretnom poljoprivrednom, komercijalnom i stambenom imovinom koji su posledica oružanog sukoba iz 1998-1999. godine. Tokom perioda izveštavanja održana su tri zasedanja KPCC i donete su odluke u vezi sa 2.836 spora (i 2.879 odluka dostavljeno je stranama u sporovima), pa je ostalo još samo 898 od ukupno 42.701 sporova koje treba rešiti. Žalbeno veće KAI je do 30.04.2014. god. rešilo 536 žalbi na odluke KPCC a evidentirano je 248 žalbi. Od tih 248 žalbi predmetni spisi 141 žalbe su u fazi razmatranja pred Žalbenim većem Vrhovnog suda, a predmetni spisi ostalih 107 žalbi još nisu poslani Vrhovnom sudu. S obzirom na veću složenost odluka u poslednjoj fazi rada KPCC-a, a što je dovelo do veće verovatnoće žalbi, ZOKVP je početkom 2013. godine deoneo odluku da se uspostavi još jedno žalbeno veće KAI. Iako je EULEX do leta 2013. godine obezbedio još dvojicu sudija, Kosovo još uvek treba da imenuje dogovorenog sudiju i da zaposli dodatno pomoćno osoblje. Do toga je uglavnom došlo zbog nedostatka finansijskih resursa, kao i zbog nedostatka kandidata sa pravim stručnim kvalitetima i iskustvom. Predviđeno je da od marta 2014. godine sve do juna 2014. godine, na osnovu mesečnog sistema rotacije, jedan drugi sudija iz grupe sudija Ustavnog suda bude imenovan na privremenoj osnovi u veće kao član veća kada to bude bilo potrebno.

Skupština Kosova je 11. aprila obnovila mandat domaćem članu KPCC-a. Ovo je bilo od suštinskog značaja za mogućnost KPCC-a da završi svoje poslednje sednice. Međutim, finansiranje Sekretarijata KAI ostaje pitanje za veliku zabrinutost, pošto predstavlja pretnju po okončanje mandata KAI.

Unapređeni rad Posebne komore Vrhovnog suda:

Ukupan broj nerešenih predmeta pred PKVS povećan je na 16.126 predmeta u aprilu 2014. god. Zaostali broj pred svim osim jednim većem i dalje raste. Posebno veće IV koje uglavnom rešava pitanja likvidacije i veće V koje je odgovorno za pitanja u vezi sa Trepčom, ponaosob su nedavno zabeležila povećanje u broju predmeta. Dok je broj predmeta pred većem IV povećan sa 762 nerešena predmeta u martu 2014. na 1.306 nerešena predmeta u aprilu 2014. godine (te sada ima ukupno 8425 predmeta), broj predmeta pred većem V povećan je u istom periodu sa 132 na 216 predmeta (te sada ukupno ima 969 predmeta na čekanju). Veliki broj predmeta u vezi sa likvidacijom postoji zbog činjenice da su ti predmeti izuzetno složeni, gde ima nekoliko stotina podnosilaca zahteva po predmetu, od kojih se svaki mora obraditi pojedinačno.

Stopa rešavanja predmeta u PKVS ostaje niska na 11,52 %, što potvrđuje stalno povećanje broja nerešenih predmeta. Stopa rešavanja predmeta verovatno će se povećati pod postojećim okolnostima. Uopšteno, neadekvatan kvalitet zahteva i podnesaka pred PKVS doprinosi tome da se produžuje vreme obrade. Jedan od važnih razloga za povećanje broja nerešenih predmeta jeste nedovoljan broj sudija u PKVS (ograničen na ukupno 20 sudija, od čega osmoro (8) iz EULEX-a i 12 sa Kosova) za rešavanje velikog broja predmeta koji su podneseni PKVS od januara 2012. god. Broj otvorenih mesta za dvoje kosovskih sudija sada je povećan na troje, što dodatno stvara izazov za mogućnost PKVS da rešava predmete koji se nalaze pred njom. Objavljen je konkurs za tri otvorena mesta i od 13 prijavljenih kandidata, u toku je postupak prijema troje kandidata.

Prevod takođe beleži zabrinjavajući trend, od 2000 stranica mesečno u prošloj godini na 3500 stranica mesečno u 2014. god. Još uvek ne postoji funkcionalna veb stranica za PKVS. Bez obzira na to, usvojeni su kriterijumi za kategorizaciju predmeta, što će imati dobar uticaj na obim posla.

Vreme i resursi potrebni za prevođenje, kao i nezadovoljavajući učinak Evidencijske službe Suda (za čiji su rad odgovorni službenici SSK, kao i za organizaciju i nadzor) podrazumevaju to da PKVS nije mogla značajno da poveća rezultate a da ne rizikuje to da će narušiti kvalitet odluka i presuda.

Rešavanje parničnih predmeta u vezi sa imovinom:

Kroz podršku koju daju domaćem pravosuđu u rešavanju parničnih predmeta u vezi sa imovinom u prvoj instanci i na nivou apelacionog suda, EULEX-ove sudije su završile 73 parnična postupka između juna 2012. god. i marta 2014. godine, a koji su okarakterisani složenošću, osetljivošću, raznovrsnošću i teritorijalnom rasprostranjenošću.

U poslednjih šest meseci (između septembra 2013. i marta 2014. godine) pokrenuto je 16 postupaka preuzimanja predmeta na zahtev stranaka, kosovskog pravosuđa ili po službenoj dužnosti prema prethodnom izboru sudije EULEX-a. Od toga, 13 postupaka je sprovedeno donošenjem rešenja o pisanoj izjavi koja je dostavljena strankama i okončano sa 12 rešenja o dodeljivanju i jednom o nedodeljivanju parničnih predmeta. Sudije EULEX-a su između septembra 2013. i marta 2014. god. primile 41 građansku tužbu.

Međunarodna pravna saradnja:

Budžet za kosovsko Odeljenje za međunarodnu pravnu saradnju (OMPS) povećan je u poređenju sa ranijim godinama, nakon sve većeg broja zahteva pod naslovom međunarodna uzajamna pravna pomoć. OMPS pruža međunarodnu pravnu saradnju u krivičnim i građanskim stvarima, i izrađuje radne verzije i vrši pregovore o bilateralnim sporazumima u datoj oblasti. Da bi se unapredila primena tih sporazuma, SSK i TSK odredili su koordinatora u svakom sudu i tužilaštvu za bavljenje predmetima u vezi sa međunarodnom pravnom saradnjom u krivičnim stvarima. Iako su određeni koordinatori, rad OMPS i dalje nije značajno unapređen. U OMPS zaposlen je još jedan pravnik februara meseca. Na osnovu tehničkog sporazuma o međunarodnoj pravnoj saradnji između Ministarstva pravde i EULEX-a, u periodu koji obuhvata izveštaj, EULEX je prosledio 93 zahteva i odgovora sa Kosova zemljama koje ne priznaju Kosovo (izuzev Srbije) i 90 zahteva i odgovora od zemalja koje ne priznaju Kosovo (izuzev Srbije) upućenih Kosovu. U okviru Dijaloga između Prištine i Beograda koji pomaže EU (na osnovu postupka uzajamne pravne pomoći između Kosova i Srbije od 20.03.2013. godine), EULEX je prosledio 855 zahteva i odgovora sa Kosova Srbiji i 756 zahteva i odgovora iz Srbije Kosovu između septembra 2013. i sredine maja 2014. god.

OMPS bi moralo da poveća broj predloga za zaključivanje bilateralnih sporazuma, posebno u pogledu građanskih stvari, gde takvi sporazumi uopšte ne postoje (izuzev mogućeg budućeg sporazuma sa BJRM, koji je u konačnoj fazi pregovora). Vredi pomenuti da je Kosovo zaključilo tri sporazuma sa Crnom Gorom a očekuje se da će se sporazum sa Italijom o premeštaju osuđenika zaključiti sredinom juna

3. SEVER KOSOVA

Ciljevi

- Povratiti vladavinu prava u severnom delu Kosova;
- Unaprediti učinak PK u datom regionu;
- Unaprediti standarde u pritvornom centru u Mitrovici;
- Ojačati matične službe u datoj sredini.

Aktivnosti i rezultati

PK u severnom delu Kosova:

IU skladu sa sporazumom iz dijaloga od 19. aprila, uspostavljena je nova Regionalna uprava policije. Kapetan Đurić je i dalje na čelu u svojstvu vršioca dužnosti regionalnog direktora, a formalno postavljanje na položaj zavisi od uspostavljanja Asocijacije srpskih opština. Pod njegovim vođstvom, Regionalna uprava policije se dobro razvila. U PK je integrisano 288 bivših pripadnika MUPS.

U stanici u severnom delu Mitrovice došlo je do povećanja broja rešenih slučajeva u poslednjih četiri meseca od skoro 90 %.

Preduzete su posebne mere za poboljšanje percepcije u javnosti o PK na Severu i za jačanje poverenja lokalnih zajednica u prijavljivanje krivičnih dela i prestupa PK: Patrole i zone odgovornosti su usvojene i predviđene za svaku stanicu u politici PK za policijski rad po sektorima uz manje jedinice koje su određene za interventnu patrolu. Obrazac raspoređivanja je usmeren na realizaciju kako strategije za policijski rad zasnovan na obaveštajnim podacima tako i strategije za policijski rad u zajednici, jer su sektorski timovi jednako u stanju da ispune potrebne zadatke u vezi sa tim pristupima policijskom radu, a koji prvenstveno zahtevaju bliskost i upoznatost sa zajednicom u kojoj timovi rade.

PK je preuzela predsedavanje sastanku Partnerstva za bezbednost u zajednici (PBZ), kojim je ranije predsedavao EULEX i koji je privremena zamena za predviđene opštinske savete za bezbednost u zajednici. Nedavni lokalni izbori dali su priliku da se oforme lokalni odbori za bezbednost (LOB)² u skladu sa zakonom, a rad napreduje u pravcu uspostavljanja odbora. PK je prisustvovala svakom bezbednosnom sastanku održanom u opštini. PK na severu izvršila je procenu svih prijavljenih slučajeva koji imaju elemente politički i etnički motivisanih krivičnih dela (PEMKD). Međutim, samo je jedan slučaj okvalifikovan kao politički i etnički motivisano krivično delo (u septembru 2013. godine), a koji je propisno istražen te kulminirao zajedničkom istragom EULEX-a i PK na Severu.

Prvi koraci u pravcu stvaranja IJ doveli su do obučavanja 43 kandidata (od čega pet žena; sedmoro kosovskih Albanaca i 36 kosovskih Srba).

Pritvorni centar u Mitrovici:

Primena mape puta koja je usaglašena na nivou ZOKVP, sa ciljem da se Pritvornom centru u Mitrovici (PCM) omogući da vrši pratnju zatvorenika na i ka severu, čime bi se omogućilo EULEX-u da polako ugasi svoje preostale izvršne zadatke podrške u toj oblasti, nije napredovala zadovoljavajuće. PSK trenutno nije u mogućnosti da dodeli dogovorene resurse jer nema dodatna finansijska i druga sredstva kako bi ispunila obaveze iz mape puta, uprkos najboljim naporima koje ulaže u postizanje očekivanih rezultata koji će biti pojačani kroz podršku PK.

2. LOB imaju opšti cilj da odgovore na zahteve lokalnih zajednica na severu.

U PCM postoji 38 popravnih službenika, dok je procenjeno da će biti potrebno 20 do 25 dodatnih službenika za PCM kako bi isti postao u celosti funkcionalan. Štaviše, sve veći broj zatvorenika u PCM doveo je do toga da se puste u rad dodatni spratovi u objektu; samim tim, postoji hitna potreba za angažovanjem dodatnih službenika. Pitanje broja zaposlenih predstavlja zabrinutost u pogledu delotvornog opšteg funkcionisanja PCM.

Iako su dve grupe pripadnika JPZ PCM pohađali posebnu obuku za pratnju zatvorenika, PCM i dalje nema vatreno oružje i municiju, kao ni poseban program obuke, za potpisivanje zvaničnog MoR sa PK i drugim relevantnim organizacijama u oblasti vladavine prava o podršci za pratnju zatvorenika.

Usluge Agencije za civilnu registraciju na severu Kosova:

Kosovska Agencija za civilnu registraciju (ACR) pri MUP, zatražila je februara 2014. god. pomoć od EULEX-a za uspostavljanje službi za pružanje usluga ACR (građansko stanje, upis građana-lične karte/putne isprave, vozačke dozvole i saobraćajne dozvole) u severnim opštinama Severna Mitrovica, Zvečan, Leposavić i Zubin Potok. Trenutno, ACR pruža usluge za severne opštine preko predstavništava u Bošnjčkoj Mahali, Lipi, Bistrici i Čabri (a koja se nalaze u sredinama/selima u kojima većinu čine kosovski Albanci ili nesrpsko stanovništvo).

ACR je uspostavila radnu grupu (koja uključuje i stručnjake EULEX-a) za ocenu potreba i uslova za pružanje usluga ACR građanima severnih opština. ACR je već primila mnoge zahteve od građana tih opština, što ukazuje na interesovanje za gore navedenim uslugama. Rad ove radne grupe zavisiće od uspostavljanja funkcionalnih opštinskih uprava, poput postavljanja direktora opšte uprave, i opšteg bezbednosnog stanja na severu Kosova.

4. PRIMENA DIJALOGA

Ciljevi

- Podržati kosovske organe u primeni nekoliko sporazuma postignutih u Dijalogu između Prištine i Beograda, uključujući:
  - matične knjige;
  - slobodu kretanja (SK);
  - integrisano upravljanje granicom (IUG);
  - katastarske sporove.

Aktivnosti i rezultati

Matične knjige:

Kopiranje i overavanje matičnih knjiga (MK) u Srbiji, realizovano uz podršku EULEX-a i Kancelarije EU, uspešno je završeno 31.03.2014. god. Iskopirana je, overena i predata kosovskoj Agenciji za civilnu registraciju (ACR) ukupno 12.391 matična i crkvena knjiga rođenih, venčanih i umrlih.

U skladu sa odgovornostima, EULEX je, na sastancima Združenog odbora u vezi sa matičnim knjigama, insistirao i podsticao ACR da nastavi sa drugom fazom digitalizacije matičnih knjiga. Isto obuhvata unos podataka i uspostavljanje pune veze za unos podataka u Centralni sistem građanskog stanja (CSGS) iz postojećih originalnih, dupliranih, rekonstruisanih i overenih matičnih knjiga.

Kosovski organi tek treba da organizuju rad nove Agencije za civilnu registraciju u praksi i da digitalizuju MK kako bi se uspostavio održiv i pouzdan sistem građanskog stanja, koji je ključni činilac u procesu vizne liberalizacije i na kraju, vladavine prava na Kosovu.

Aktivnosti NPS koje vrši EULEX usmerene su na uvođenje stalne i redovne primene overenih kopija da bi se ojačao sistem matičnih knjiga na Kosovu kroz uvođenje pouzdane evidencije i uspostavljanja preciznih i sigurnih ličnih podataka građana. U tom pogledu, EULEX je krenuo u terenske posete opštinama koje su primile overene kopije matičnih knjiga, a koje se čuvaju u Srbiji. Te posete će poslužiti tome da se oceni primena overenih kopija u svakodnevnim delatnostima opštinskih matičnih službi, a zahvaljujući njima, ACR će znati u kojim oblastima će biti potrebno da ojača svoju politiku i procedure.

Sloboda kretanja:

U skladu sa Sporazumom o slobodi kretanja (SK) iz dijaloga, građani Kosova i Srbije mogu da slobodno putuju unutar ili preko teritorije druge noseći samo svoju ličnu kartu, ili – za decu ispod 16 godina – izvod iz matične knjige rođenih.

Prema Sporazumu o slobodi kretanja, upotreba RKS ili KS registarskih tablica dozvoljena je samo vlasnicima vozila koji borave na Kosovu. VK/MUP od 01.11.2011. god. produžilo je mogućnost registracije vozila sa KS registarskim tablicama i uvela novu politiku za vozila sa registarskim oznakama bivše SRJ ili Srbije, a koja su registrovana između 10.06.1999. god. i 31.10.2011. godine, dozvolivši vlasnicima tih vozila da ista registruju na KS ili RKS tablice. Međutim, ostaje da se izvrši provera tih vozila preko Interpola, pa se izdaju privremene registarske tablice do okončanja provere čiji je rok produžen. Za vozila, u toku su razgovori o uzajamnom priznavanju osiguranja od odgovornosti treće strane.

MUP od 18.12.2011. god. primenjuje novu politiku kojom se građanima dozvoljava da zamene vozačke dozvole (VD) SRJ/Srbije izdate između 10.06.1999. god. i 31.10.2011. god. za kosovsku vozačku dozvolu. Ukupan broj građana koji su podneli zahtev za novu vozačku dozvolu dostiže 10.320 građana. Štaviše, odlukom je dozvoljeno podnosiocima zahteva da dodaju dodatne kategorije u svoju novu kosovsku vozačku dozvolu, ako su iste dobijene od srpskih organa na Kosovu između 10.06.1999. god. i 31.10.2011. god. ili legalizovane od strane srpskih organa van teritorije Kosova. ova odluka ostaje na snazi do 31.12.2014. god. kada ističe rok za podnošenje ovakvih zahteva.

Integrirano upravljanje granicom/administrativnom linijom:

IU skladu sa sporazumom o IUG (Integrisanom upravljanju granicom), šest privremenih prelaza i dalje funkcioniše bez većih problema. Sistem upravljanja granicom (SUG) u celosti funkcioniše na prelazima. Razmena informacija između dve uprave carina, korišćenjem sistema Sistematske elektronske razmene podataka (SERP), počela je novembra 2013. god. Generalna uprava Evropske komisije za proširenje obećala je da će nastaviti da podržava projekat SERP i nakon isteka trenutnog ugovora o održavanju juna meseca 2014. god. Ovo će obezbediti održivost veze SERP između uprave carina Kosova i Srbije. Postignut je sporazum o geografskim lokacijama šest trajnih prelaza.

U skladu sa sporazumom o IUG (Integrisanom upravljanju granicom), šest privremenih prelaza i dalje funkcioniše bez većih problema. Sistem upravljanja granicom (SUG) u celosti funkcioniše na prelazima. Razmena informacija između dve uprave carina, korišćenjem sistema Sistematske elektronske razmene podataka (SERP)

Naplata prihoda od carina koju vrši CK uspešno je uvedena na prelazu Jarinje/Rudnica i prelazu Brnjak/Tabalije, od 14.12.2013. god. Zahvaljujući tome, sva roba iz Srbije može da uđe na Kosovo preko bilo kog od prelaza koji su otvoreni za komercijalni saobraćaj.

Sastanci na lokalnom i regionalnom nivou održavaju se jednom sedmično, odnosno jednom mesečno. Prvi sastanak na centralnom nivou održan je 15.05.2014. god.

Katastarski sporovi:

Primena sporazuma o katastru, u cilju zaštite prava ljudi sa legitimnim zahtevima u vezi sa imovinom, uveliko zavisi od usvajanja zakona o uspostavljanju Kosovske agencije za upoređivanje i proveru imovine (KAUPI), kao naslednika KAI. Skupština Kosova je 27. marta usvojila prvo čitanje nacrtu zakona o KAUPI, koji obuhvata stari mandat KAI za imovinske zahteve u vezi sa sukobom i nov mandat za KAUPI za rešavanje sporova u vezi sa katastarskom evidencijom. Kada ovaj zakon stupi na nagu, mogu se obezbediti odgovarajuća sredstva za KAUPI. Nov zakon se mora podneti Funkcionalnom odboru i Stalnom odboru Skupštine radi njihovog pregleda posle izbora u junu mesecu.

Migracija

EULEX će nastaviti da prati i podržava primenu Zakona o stranim državljanima (Zakon br. 04/L-219). MUP/ODAM je odgovorna vladina agencija za sve strane državljane, a isto obuhvata i praćenje te pružanje podrške primeni postojećeg viznog režima, koji je uveden 01.07.2013. god. i koji je još uvek u probnoj fazi. Migracija, redovna i neredovna, veoma je važna oblast za sve zemlje članice, kada se radi o zaštiti i bezbednosti spoljašnjih granica EU. Takva suštinska potreba izričito je izražena u mapi puta za viznu liberalizaciju, u bloku 2.

Spisak akronima i skraćenica

AAU	Administrativno uputstvo
BPPN	Borba protiv pranja novca
AP	Akcioni plan
ASCP	Automatizovan sistem carinskih podataka
GP	Granični prelaz
SUG	Sistem upravljanja granicom
MS	Mere iz Sporazuma
ACR	Agencija za civilnu registraciju
MK	Matične knjige
KMN	Kontrola mase i nemira
MPS	Mehanizam za praćenje Sporazuma
BPFT	Borba protiv finansiranja terorizma
GD	Generalni direktor
OSM	Odeljenje za sudsku medicinu
OMPS	Odeljenje za međunarodnu pravnu saradnju
VD	Vozačka dozvola
UZS	Uprava za zaštitu svedoka
EK	Evropska komisija
EU	Evropska unija
EULEX	Misija vladavine prava Evropske unije
SPEU	Specijalni predstavnik Evropske unije
FATF	Radno telo za finansijsku akciju
FOJ	Finansijsko-obaveštajna jedinica
SK	Sloboda kretanja
BJRM	Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija
IUG	Integrirano upravljanje granicom
SPSIKT	Strateški plan Sistema informacione i komunikacione tehnologije

UI	Unutrašnja inspekcija	PEMKD	Politički i etnički motivisana krivična dela
PIIS	Prava na intelektualnu i industrijsku svojinu	JPZ	Jedinica za pratnju zatvorenika
MPS	Međunarodna pravna saradnja	RPO	Revizija posle okončanja
PRZOP	Policijski rad zasnovan na obaveštajnim podacima	MAP	Međunarodni aerodrom u Prištini
NRO	Nezavisni revizorni odbor	PIK	Policijski inspektorat Kosova
ISAP	Program revizije međunarodnih standarda	SOUT	Služba za ocenu učinka tužilaca
ZOKVP	Združeni odbor za koordinaciju vladavine prava	JT	Javno tužilaštvo
GPK	Granična policija Kosova	ORN	Odbor za reviziju nabavke
CK	Carina Kosova	IJ	Interventna jedinica
PSK	Popravna služba Kosova	DVKB	Dobra verske i kulturne baštine
KFOR	Kosovske snage	VP	Vladavina prava
SSK	Sudski savet Kosova	PKVS	Posebna komora Vrhovnog suda
PIK	Pravni institut Kosova	SERP	Sistematska elektronska razmena podataka
PK	Policija Kosova	BII	Bezbednosno-informativni izveštaj
KAI	Kosovska agencija za imovinu	SOP	Standardni operativni postupak
TSK	Tužilački savet Kosova	JSO	Jedinica za specijalne operacije
KPCC	Kosovska komisija za imovinske zahteve	STRK	Specijalno tužilaštvo Kosova
KAUPI	Kosovska agencija za upoređivanje i proveru imovine	PUK	Poreska uprava Kosova
UPKZS	Uprava policije Kosova za zaštitu svedoka	MPVL	Mapa puta za viznu liberalizaciju
LOJB	Lokalni odbori za javnu bezbednost	ZSBPTKDT	Zaštita svedoka u borbi protiv teških krivičnih dela i terorizma
OSBZ	Opštinski saveti za bezbednost u zajednici	SZS	Sistem za zaštitu svedoka
PCM	Pritvorni centar u Mitrovici		
MSP	Ministarstvo spoljnih poslova		
NPS	Nadgledanje, podučavanje i savetovanje		
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova		
MP	Ministarstvo pravde		
MoR	Memorandum o razumevanju		
MUPS	Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije		
NCUG	Nacionalni centar za upravljanje granicom		

www.twitter.com/eulexkosovo
www.facebook.com/eulexkosovo
www.youtube.com/eulexkosovo